

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 19.03.2021

Vår ref.: 201709787-40

Arkiv: 432

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Morten Skoglund og Jenny Walderhaug Jensen.

Varsel om vedtak om pålegg om vedlikeholdstiltak og pålegg om sikringstiltak - Hafella dam - Odin Strand og Sigfrid Jorund Strand

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) varsler Odin Strand og Sigrid Jorund Strand (dere) om at NVE vil ta stilling til en anmodning om pålegg om tiltak om vedlikehold for dam Hafella etter vannressursloven § 37. Det er Linda Larsen og Hans Petter Rønvik som har bedt NVE om å ta stilling til vedlikeholdstiltak for dammen.

NVE varsler også om at vi vurderer å gi pålegg om sikringstiltak etter damsikkerhetsforskriften § 7-6.

Varsel om vedtak

NVE varsler om at vi vil:

1. Treffe et enkeltvedtak der vi tar stilling til Hans Petter Rønviks og Linda Larsens anmodning om eventuelle vedlikeholdstiltak for Hafella dam. I vedtaket vil vi ta stilling til om vi skal gi dere, som ansvarlige for dam Hafella, pålegg om tiltak om vedlikehold etter vannressursloven § 37 første ledd. Vi vil treffe et vedtak i saken uansett om vi pålegger vedlikehold eller avslår å gi slikt pålegg.

Vedtaket vil ha hjemmel i vannressursloven § 37 annet ledd.

2. Vurdere å treffe vedtak om sikring av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

Vedtaket vil ha hjemmel i damsikkerhetsforskriften § 7-6.

Dere kan uttale dere til dette varselet **innen 16.04.2021**. Det er særlig viktig at dere korrigerer/supplerer faktiske opplysninger som gjelder saken. Opplysningene og korrespondansen i saken ligger vedlagt dette brevet. Dersom uttalelsen ikke er kommet til NVE innen fristen, vil NVE legge til grunn de opplysninger vi har i saken.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sakens bakgrunn

I dom fra Fosen tingrett av 13.12.2018 ble dere utpekt som eiere av en dam som ligger ved Hafella, på gnr. 144 bnr. 1 i Indre Fosen kommune (omtalt som Hafella dam). Det betyr at dere er å anse som «den ansvarlige» for dammen etter vannressursloven¹ §§ 37 og 41 og damsikkerhetsforskriften § 2-2,² som utpeker eieren av vassdragsanlegget som den ansvarlige. Dammen ble satt i konsekvensklasse 0 i vedtak datert 10.04.2018. I brev datert 27.11.2019³ ble dere orientert om de pliktene som påhviler dere som den ansvarlige for dammen, herunder vedlikeholdsplikten i vannressursloven § 37.

I e-post av 9.12.2019⁴ til NVE opplyste Hans Petter Rønvik, på vegne av seg selv og Linda Larsen (eier av gnr. 144 bnr. 1 i Indre Fosen kommune), bl.a. om følgende:

«Dameiers manglende vedlikehold og drift har ved tidligere anledninger påført oss som grunneiere skade og økonomiske tap det er kun et spørsmål om tid til det skjer igjen. Tidligere skader ble aldri taksert men den siste i 2017 var alene på 286 000.-pluss moms».

De ba derfor NVE om å gi dameier «...skriftlig beskjed om at [de] ønsker dammen med tilhørende kummer og rør på land og i sjø blir fjernet og området så godt det lar seg gjøre tilbakestilles til det opprinnelige bekkeløp og at gjeldende regler for slik fjerning blir fulgt». Slik NVE forstår Rønvik og Larsens e-post av 9.12.2019, mener de også at kravet om å etablere og opprettholde «hensiktsmessig sikringstiltak» i damsikkerhetsforskriften og plikten til å ha «et internkontrollsystem» etter IK-vassdrag⁵ ikke er oppfylt.

I brev av 3.04.2020⁶ svarte NVE på Rønviks og Larsens e-post. I brevet ba NVE om en bekreftelse på om de ønsker at NVE skal ta stilling til pålegg om vedlikeholdstiltak av dammen etter vannressursloven § 37 annet ledd. Etter vannressursloven § 37 annet ledd skal NVE som vassdragsmyndighet «ta stilling til eventuelle pålegg snarest når noen med rettslig interesse ber om det». Vi vurderte det slik at Rønvik og Larsen har «rettslig interesse» som mulige skadelidte. I samme brev ba vi også Rønvik og Larsen om følgende:

- *«Beskrive og dokumentere hvilke skader du mener at dammen har påført deg og kan påføre deg i fremtiden.*
- *Dokumentere at manglende vedlikehold av Hafella dam er årsak til disse skadene og at det er sannsynlighetsovervekt for at dammen kan volde ytterligere skade i fremtiden».*

I e-post av 26.05.2020⁷ bekreftet Rønvik, på vegne av seg selv og Larsen, at de ønsket at NVE skulle ta stilling til pålegg om vedlikeholdstiltak av dammen. I samme e-post og i e-post av 22.06.2020⁸ dokumenteres forholdene etter flommer med beskrivelser og bilder, muligens fra 2 forskjellige flomsituasjoner. Rønvik gir også noen opplysninger i en e-post datert 10.09.2020.⁹

¹ LOV-2000-11-24-82

² FOR-2009-12-18-1600

³ Se vedlegg 1.

⁴ Se vedlegg 2.

⁵ Forskrift av 28.10 2011 nr. 1058 om internkontroll etter vassdragslovgivningen (IK-vassdrag).

⁶ Se vedlegg 3.

⁷ Se vedlegg 4.

⁸ Se vedlegg 5.

⁹ Se vedlegg 6.

NVE utførte en befaring av dammen 26.08.2020. Dette var like etter en stor flom i vassdraget. I NVEs befaringsnotat datert 19.11.2020¹⁰ fra flommen som fant sted 25.08.2020, dokumenteres også forholdene etter en flom.

I e-post av 3.12.2020¹¹ ba NVE Rønvik og Larsen om ytterligere informasjon og dokumentasjon i saken. I e-post av 10.1.2021 sendte Rønvik og Larsen ytterligere informasjon og dokumentasjon i tråd med vår forespørsel.¹²

NVEs foreløpige vurdering av anmodningen om vedlikeholdstiltak

Rettslige utgangspunkter

Vannressursloven § 37 første ledd fastslår en lovbestemt vedlikeholdsplikt for «vassdragstiltak» som kan volde skade på allmenne eller private interesser.

«Vassdragstiltak som kan volde skade, skal den ansvarlige til enhver tid holde i forsvarlig stand. Vedlikeholdsplikten varer til anlegget er lovlig nedlagt etter § 41».

Plikten gjelder også for vassdragstiltak som ikke er i drift så lenge de ikke er nedlagt i samsvar med vrl. § 41.

Etter vannressursloven § 37 annet ledd annen setning kan NVE «gi pålegg om tiltak etter første ledd». NVE skal «ta stilling til eventuelle pålegg snarest mulig når noen med rettslig interesse ber om det». Det er opp til NVE som vassdragsmyndighet å avgjøre om det skal gis et slikt pålegg eller ikke.

Før NVE kan gi slike pålegg, må vi vurdere:

1. Om vassdragstiltaket kan volde skade,
2. Hvilke vedlikeholdskrav det er rimelig å forvente at vassdragstiltaket overholder, sett hen til skadepotensialet og praksis/konkretiserte krav i damsikkerhetsforskriften knyttet til den alminnelige sikkerhetsstandarden i vannressursloven § 5 tredje ledd,¹³ og
3. Om vassdragstiltaket overholder vedlikeholdskravene, dvs. om tiltaket er i «*forsvarlig stand*» eller ikke.

Et eventuelt pålegg om vedlikehold må være egnet til å sette anlegget «i forsvarlig stand», og kan ikke være uforholdsmessig sett i forhold til vassdragstiltaket skadepotensial.

Dam Hafella kan volde skade på Larsens eiendom i flomsituasjoner

Skadene som beskrives av Rønvik og Larsen i e-postene, er erosjonsskader på gårdsplass. Se bilde 3, 4 og 5 i tilknytning til e-post datert 22.06.2020¹⁴ og bilde IMG4832 som ligger som det første bildet etter e-posten datert 26.05.2020.¹⁵ Det er i e-post datert 26.05.2020 beskrevet at i flommen i 2017 medførte at verkstedbygningen ble påført vannskader og at drenering for bolig ble tettet. Dette er imidlertid ikke dokumentert videre. Etter NVEs vurdering kan flere av de beskrevne skadene i e-postene datert 26.05.2020, 22.06.2020 og 10.01.2021 ha sin årsak i forhold noe nedenfor dammen. Dammen trenger dermed ikke å være årsak til disse.

¹⁰ Se vedlegg 7.

¹¹ Se vedlegg 8.

¹² Se vedlegg 9.

¹³ Jf. forarbeidene til vannressursloven § 37 (Ot. Prp. nr. 1998-1999 side 352) der det står at vedlikeholdsnivået må ses i forhold til det alminnelige sikkerhetsnivået som kreves etter vannressursloven § 5 tredje ledd.

¹⁴ Se vedlegg 5.

¹⁵ Se vedlegg 4.

I NVEs befaringsnotat datert 20.03.2018¹⁶ ble det grovt estimert at flomløpet overtoppes hvert 5. år. I situasjoner med overtopping vil vannet ha en ikke-kontrollert tilbakeføring til elv.

Etter NVEs vurdering har vannet i slike situasjoner en ikke-kontrollert tilbakeføring til elv, pga overtopping, som kan medføre at skader kan oppstå. NVE vurderer det videre slik at ved tilstopping av flomløpet vil overtopping av dammen kunne skje enda oftere.

Det er opplyst i e-post datert 26.05.2020 at overløpet ikke er tilpasset dagens nedbørsmengder, og at vannet dermed tar en annen retning enn nedstrøms bekkeløp. I tillegg er det stor sannsynlighet for tilstopping av overløpet. Det vil med andre ord si at hele dammen overtoppes. Dette dokumenterer Rønvik videre i e-post datert 22.06.2020, hvor det vedlegges et bilde av drivgods (trær og lignende), se bilde 1 og 2 etter e-posten.¹⁷

I NVEs befaringsnotat datert 19.11.2020 beskrives at det etter all sannsynlighet har gått flom over damkrona i flommen som hadde vært en eller to dager tidligere.

I e-post fra Rønvik datert 10.01.2021 er det opplyst om at skader i 1995, 1996, 2017 og 2020 skyldes at vannet ikke følger bekkeløpet. Det opplyses videre i vedlegg til e-posten at det i 2017 har blitt gitt naturskadeerstatning. I et annet vedlegg opplyses det at vann har gått over damkrona og utover terreng. Det dokumenteres også med bilder at det er erosjonsskader nært opp til dammens fundament.¹⁸

Oppsummering:

NVEs foreløpige vurdering er derfor at dam Hafella kan volde skade på Larsens eiendom (gnr. 144, bnr. 1 i Indre Fosen kommune) i flomsituasjoner. Dammens skadepotensial inntreffer når dammen overtoppes og vannet kommer utenom flomavledningsorganene. Årsaken til overtoppingen er at flomavledningen har for lav kapasitet og/eller at flomavledningsorganene tilstoppes.

Hvilke vedlikeholdskrav det er rimelig å forvente at dammen fyller, vil måtte vurderes nærmere opp mot dammens skaderisiko, herunder det forhold at dammen er plassert i konsekvensklasse 0 etter damsikkerhetsforskriften § 4-1.

NVEs foreløpige vurdering av sikringstiltak

Rettslige utgangspunkter

Damsikkerhetsforskriften § 7-6 pålegger den ansvarlige å etablere og vedlikeholde hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene. Disse sikringstiltakene skal baseres på utførte analyser av faresituasjoner som skal utføres hvert 5. år.

Sikringsplikten er ikke oppfylt

NVEs foreløpige vurdering er at det ikke er etablert sikringstiltak. Denne vurderingen er basert på at vi ikke har fått noen opplysninger om sikringstiltak. NVE har heller ingen informasjon om at utførte analyser viser at dette er unødvendig. Vurderingen er også basert på observeringer NVE gjorde på befaringene av dammen i 2018 og 2020.

¹⁶ Se vedlegg 10.

¹⁷ Se vedlegg 5.

¹⁸ Se vedlegg 9.

Med hilsen

Lars Grøttå
seksjonssjef

Morten Skoglund
senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

Odin Strand
Sigfrid Strand

Kopi til:

Bjerkan Stav Advokatfirma AS v/Karl Bjørnar Olsen
Hans Petter Rønvik
Indre Fosen kommune v/Stian Fallro
odd sverre strand

- Vedlegg 1: NVEs brev til dere med orientering om de pliktene som påhviler dere som den ansvarlige for dammen, datert 27.11.2019.
- Vedlegg 2: E-post fra Rønvik til NVE, datert 9.12.2019.
- Vedlegg 3: NVEs brev til Rønvik og Larsen datert 3.04.2020. Brevet svarer på Rønviks e-post datert 9.12.2019, datert 03.04.2020.
- Vedlegg 4: E-post fra Rønvik og Larsen til NVE, der de bekrefter at de ønsker at NVE tar stilling til pålegg om vedlikeholdstiltak og legger ved billedokumentasjon på skader på eiendom, datert 26.05.2020.
- Vedlegg 5: E-post fra Rønvik og Larsen med beskrivelse av skader og billedokumentasjon vedlagt e-posten, datert 22.06.2020.
- Vedlegg 6: E-post fra Rønvik og Larsen med noe ytterligere informasjon om skadehendelse, datert 10.09.2020
- Vedlegg 7: NVEs befaringsnotat fra befaringsavholdt 26.08.2020, datert 19.11.2020.
- Vedlegg 8: NVE ber Rønvik og Larsen om ytterligere informasjon og dokumentasjon i saken, datert 03.12.2020
- Vedlegg 9: E-post fra Rønvik og Larsen med ytterligere informasjon og dokumentasjon i saken (fakturaer, papirbilder av skader, takstrappreport m.m), datert 10.01.2021.
- Vedlegg 10: NVEs befaringsnotat, datert 20.03.2018.